

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE INTERNATIONAL EXAMINATIONS
International General Certificate of Secondary Education

FIRST LANGUAGE TURKISH

0513/02

Paper 2 Reading and Directed Writing

May/June 2005

Additional Materials: Answer Booklet/Paper

2 hours 15 minutes

READ THESE INSTRUCTIONS FIRST

If you have been given an Answer Booklet, follow the instructions on the front cover of the Booklet.
Write your Centre number, candidate number and name on all the work you hand in.
Write in dark blue or black pen on both sides of the paper.
Do not use staples, paper clips, highlighters, glue or correction fluid.

Answer **all** questions.

At the end of the examination, fasten all your work securely together.

The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.

1. Bölüm

Metin A ve B'yi dikkatle okuyup 1. ve 2. soruyu cevaplayınız.

Metin A

Alternatif Tıp ve Modern Tıp

Modern tıp dünyası kökeni her kültürde binlerce yıl geriye giden uygulama ve inançlara dayanan geleneksel tıptan söz ederken, 'alternatif tıp' adını kullanıyor.

Alternatif tıbbın genel prensipleri şöyle özetlenebilir:

- Bedenin kendini iyileştirme konusunda doğal bir becerisi vardır.
- İnsan vücudu, çeşitli parçaların bir toplamı değil, bir bütündür. Akıl, duyu ve ruh sağlığı beden sağlığı kadar önemlidir ve her hastada bunların tümü birlikte değerlendirilmelidir.
- Çevresel ve toplumsal koşullar insan sağlığı üzerinde etkilidir.
- Sorunun ana sebebini veya sebeplerini ele almak, mevcut sıkıntıları ortadan kaldırmaktan daha önemlidir.
- İnsanlar eşsiz varlıklardır; bir insana uygulanan bir tedavi bir başkasına aynı şekilde uygulanamaz.
- Hastaya kendi gücünü ve değerini kavratmak önemlidir; böylece hasta sağlığı konusunda asıl sorumluluğu üzerine alır ve iyileşme sürecine kendisi de aktif olarak katılır.

Batı kökenli "modern" tıpta tıp fakülteleri ve hastaneler organlara göre ayrılmış departmanlardan oluşur. Mide hastalıklarına ayrı, kalp rahatsızlıklarına ayrı, beyine ayrı, göze ayrı, kulağa ayrı, kemiklere ayrı... Bu yaklaşımda departmanlara ayrılmış hastalıkların arasında bir bağ olabileceği düşüncesine yer yoktur. Ayrıca beslenmenin sağlıklı olma ve hastalıklarla savaşma konusundaki rolü de yeterince ciddiye alınmaz.

Modern ve Alternatif tıbbın yaklaşımlarındaki farklılık kullandıkları araçlara da yansır. Alternatif tıbbın kullandığı araçlar doğanın kendisi gibi çeşitlidir. Beslenme, yoga, tıbbi bitkiler, ayurveda, akupunktur, homeopati, hipnoterapi, kendi kendine hipnoz, masaj, enerji çalışması, inanç terapisi, yaşam biçiminde değişiklik gibi birçok metotla insanların sağlık ve iyileşmeye uygun bir yaşam biçimi yaratmalarına destek olur. Modern tıpta ise hasta; **ilaç**, **cerrahi** ve **radyasyon** kullanılarak iyileştirilmeye çalışılır. Bu üç yöntem de çoğu kez vücudun kendi kendini iyileştirme işlevini bozar. Cerrahi, ilaçlar ve radyasyon, hastalığın sebebini tedavi etmez. Aslında vücudun bir yerine dikkati çeken imdat çılgınlıkları olan semptomları vücudun başarısızlığı olarak yorumlayıp, onları ortadan kaldırmayı amaçlar. İlaçlar semptomları baskı altına alır; her zaman yüksek risk taşıyan cerrahi, problemin kanıtını ortadan kaldırmaya çalışır; radyasyon ise, kimyasal ilaçlar gibi, doğası gereği genelde "yan etkiler" şeklinde bilinen zararlara sebebiyet verir.

Metin B

Alternatif Tıpla İlgili Sorunlar

Alternatif tıp gelişmekte olan ülkelerde hep kullanılmıştır. Dünya Sağlık Örgütüne göre birçok Afrika ülkesinde doğumların çoğunluğu hala yerel, alternatif yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Ancak araştırmalar Avrupa, Kuzey Amerika gibi endüstrileşmiş bölgelerde yaşayan nüfusun %50'sinden fazlasının da en az bir defa alternatif tıba başvurduğunu göstermektedir. Alternatif tıbbın kullandığı tıbbi bitki ve diğer doğal kaynakların küresel pazarı şu anda yılda 60 trilyon Amerikan dolarının üstündedir ve bu miktar sürekli olarak artmaktadır.

Zengin ülkelerde alternatif tıba teşhis ya da tedavide gecikilmiş, modern tıbbın eline geçemediği durumlarda başvuruluyor. Seçeneksiz kalmayı kabullenemeyen hasta ve yakınları kaybedecekleri bir şey kalmadığı düşüncesiyle, ulaşabildikleri her çareyi deneyebiliyorlar. Bu tür yöntemlerini uygulayan ve önerenler de en çok bu durumdaki hastalara yöneliyorlar. Alternatif uygulamalarının kayıtları çok iyi tutulmadığı, izlemeler yeterli olmadığı için, olumsuz sonuçlar hastalığın türüne ve ileri aşamada olmasına bağlanıp kamuoyuna yansıtılmazken, olumlu sonuçlar tedavi yönteminin yararının kanıtlandığı biçiminde değerlendirilip, abartılarak duyuruluyor.

Ancak alternatif tıpçılar hiçbir iddialarını somut, tekrarlanabilen, bilimsel araştırmalarla destekleyemezler. İşte onları modern tıptan ayıran da bu gerçektir. Modern tıp eğitimi, bilimsel yöntemlerle kanıtlanmamış hiç bir iddiaya güvenmemeyi, klinik uygulamaları kulaktan duyma tecrübeye değil, araştırma sonuçlarına dayandırmayı, bilindiği düşünülen her şeyi sürekli sorgulamayı öğretir. Çünkü insan biyolojisi çok karmaşık ve çeşitlidir. Yararlı olduğu gözlemlenmiş olan birçok tedavinin, doğru sanılan birçok bilginin, dikkatli, bilimsel bir çalışma sonunda çürütüldüğü çok sık görülen bir durumdur. Öte yandan alternatif tıbbın popülaritesinin artması nedeniyle bazı büyük firmaların bu pazara yönelmesi ve büyük reklam kampanyaları ile çeşit çeşit “doğal” ürünlerin piyasaya sürülmesi bu alandaki kontrolsüzlüğün insan sağlığı için yarattığı tehlikeyi büyütüyor. Örneğin Çin’de solunum hastalıklarını tedavi etmek için kullanılan bir bitki ABD’de bir diyet desteği olarak pazarlanmış ve fazla miktarda kullanan bir düzineden çok insanda felç, kalp krizi hatta ölüme neden olmuştur. Çünkü “doğal” demek ille de “güvenli” demek değildir. Birçok alternatif tıp uygulamasının ve kullanılan sözde şifa verici doğal ürünlerin gerçekten etkili ve güvenli olduğunu kanıtlayacak yeterince araştırma henüz yapılmamıştır.

Benzer bir sorun da bu hizmeti sunanlar için standart eğitim ve diploma verecek kurumların olmamasıdır. Bu nedenle sağlıkları için alternatif tıbbi tercih edenlerin, bu hizmeti yapanların bilgi ve tecrübe düzeyini belirtecek bir rehberleri yoktur.

Alternatif tıpta tüketicinin güvenliği ile ilgili sorunların yanı sıra ilaç hammaddesi olarak kullanılan bitki ve diğer doğal kaynakların güvenliği ile ilgili sorunlar da vardır. Alternatif tıbbın hızla artan popülaritesi bazı türlerin tükenmesine, doğal alan ve kaynakların yok edilmesine neden olabilir. Örneğin Sri Lanka’da 2000 yıldır kullanılan 1400 çeşit tıbbi bitkiden 80’i neredeyse tükenme durumundadır.

Alternatif tıbbın etkili ve güvenilir olmasını sağlamak için hükümetlerin alternatif tıp bilgilerini kayda geçirmesi; bilginin gelecek kuşaklara doğru aktarılmasını sağlaması; tıbbi bitkiler, diğer doğal kaynaklar ve yöntemlerle ilgili ulusal düzenlemeler getirmesi; alternatif tıp uygulayıcılarının eğitimini düzenlemesi ve araştırma ve geliştirmeye destek vermesi gerekmektedir.

- 1 Metin A ve Metin B deki bilgilere göre** alternatif tıbbın olumlu ve olumsuz yönlerini anlatan 200–250 sözcüklük bir özet yazınız. Yazınızda mümkün olduğunca kendi sözcüklerinizi kullanınız. [20]
- 2** Okulunuzun “Çevre ve Sağlık Kulübü” üyesi olduğunuzu varsayın. **A ve B metinlerindeki bilgileri kendi görüşlerinizle geliştirerek**, okul gazeteniz için 200–250 sözcüklük bir yazı yazınız. Yazınızda
 - okuyucularınıza kısaca alternatif ve modern tıbbi tanımlayıp
 - **sizce** sağlık bakanlığının modern tıp ve alternatif tıp konusunda neler yapması gerektiğini anlatınız. [20]

2. Bölüm

Aşağıdaki “Okullarımız Yıkılmasın” kampanyasının duyurusunu okuyup 3. soruyu cevaplayınız.

ŞİMDİ TÜRKİYE İÇİN TEK YÜREK OLMA ZAMANI

Geleceğimizin umutları çocuklarımız, okullarında güvende olmak zorundalar. Erzincan’dan Düzce’ye, İzmit’ten Bingöl’e yaşanan acı olaylarda, hep okullar yerle bir oldu.

Şimdi Türkiye’nin önünde büyük bir hedef var:

OKULLARIMIZ YIKILMASIN!

Türkiye’deki okul binalarını deprem riskine karşı koruyabiliriz.

Gelin, ne kadar uzakta olursa olsun, Türkiye’nin 1. dereceden deprem bölgesinde bulunan her okuluna gidelim, onları onaralım, güvenli hale getirelim.

Unutmayın! ‘Okullarımız Yıkılmasın’ kampanyası için yapacağınız her katkı, çocuklarımızın güvenliği için çok şeyi değiştirecektir.

Zorluklardan umutlar yaratalım; artık okullarımız yıkılmasın!

Tel: 0212-478 0505

MEV (Milli Eğitim Vakfı) Okulumuz Yıkılmasın Kampanyası

hesap numaraları

TC Ziraat Bankası Ankara Beşevler Şubesi

TL HESAP NO: 55 95 46 EURO HESAP NO: 55 95 61 USD HESAP NO: 55 95 58

SMS

Her kısa mesajla 10.000.000 -TL (on milyon) bağışta bulunabilirsiniz

ARIA – “KAMPANYA” yazıp 3466’ya gönderin

TURKCELL – “KAMPANYA” yazıp 3466 ya gönderin

3 Bir gazete ve özel televizyon kanalının başlattığı bu kampanyaya okul olarak katkıda bulunabilmek için arkadaşınızla birlikte okul radyosunda bir program yapacaksınız. Programınızda

- kampanyanın konusu ve amacını,
- ikinizin bu konudaki düşüncelerini,
- öğretmen, öğrenci ve veli, birlikte bu kampanyaya nasıl katkıda bulunabileceğiniz hakkında önerilerinizi,
- ve yapılacak bağışların ne şekilde ulaştırılacağı ile ilgili bilgileri

dile getireceksiniz. Programın metnini arkadaşınızın soruları ve sizin yanıtlarınız şeklinde 200–250 sözcük içinde yazınız. [20]